

Michael White Firenzen Salaliitto | Maailmankirjat

suom. Tommi Uschanov, Gummerus 2008

Jani Vanhala

Firenzen salaliitto vie lukijan historiallisesti kahdessa tasossa kulkevan seikkailun pyörteisiin. Medicien ruhtinassuvun hautakappelissa alkaa tapahtua arkeologisten tutkimusten yhteydessä kummia. Tästä kehkeytyy polveileva jännitystarina, jossa seurataan kätkeyttä vihjeitä, ratkaistaan historiallisia arvoituksia, paetaan salaperäistä palkkamurhaajaa, rakastutaan, ja tämä kaikki tapahtuu tietenkin usvaisen Venetsian romanttisessa yössä. Kun tähän lisätään vielä historiallisesti kiehtova ja ajoittain yksityiskohtainen renessanssiajan elämän kuvaus, on menestyskirjan konsepti kasassa.

Michael White ei ole ehkä ruudinkeksijä, mutta hän on ainakin hyvä valmistamaan ruutia jo tunnetulla reseptillä. Dan Brownin *Da Vinci* –koodi loi uudenlaisen, elokuvamaisen tavan johdattaa jännityskirjaa. Menestysreseptin salaisuus on historiallisen faktan ja fiktion yhteen kietominen sopivan viihteellisessä muodossa. White seuraa Brownin viitoittamaa polkua lisäten tarinaansa Umberto Econ Ruusun nimestä tuttua pölyisten pergamenttien ja pimeiltä käytäviltä kuuluvien askelten mystiikkaa.

Oma mielenkiinnon kohteensa on se, mikä tällaisesta jännityksestä tekee jännittävää. Onhan toki jo alusta asti selvää, että lopussa kaikki tarinan hahmot kerääntyvät johonkin yhteen, varsinainen salaisuus ratkeaa ja kuin onnen kaupalla hyvät tyypit onnistuvat pelastumaan kun taas pahikset häviävät jo lähes varmalta näyttäneestä voitosta huolimatta. Psykoanalyttikot saattavat olla oikeassa sanoessaan, että kirjaan sisältyvä tarina on perversion muoto, lopputulokseen pääsemisen pitkittämistä. Toinen vaihtoehto on eläytymisessä alitajuisesti kuljettu individuaation polku, jonka varrella kohdataan mahtavia vastustajia mutta myös suuria tukijoita. Seikkailijan maailman keskeisin ominaisuus on se, että seikkailija ei hallitse tilannetta, vaan hän on heitettynä tapahtumien virtaan. Vapaaehtoinen luopuminen tilanteiden kehittymisen hallinnasta avaa leikin, aavistusten ja intuition salaperäiset syvyydet. Seikkailu on kuin muinainen kaupunki, jonka syvimmat katakombit ovat muistojen tavoittamattomissa. Lopullinen arvoitus pakenee kaikkia selityksiä, mutta lähestyy siellä, missä kysymykset jäävät vaille ratkaisua. Lopullinen arvoitus on ontologiassa mielessä se, että asioilla on merkitys ja meidät on kutsuttu etsimään sitä, mutta ei ratkaisemaan sitä. Seikkailija haluaa elää tässä haasteen maailmassa, jossa salaisuutta etsitään ja varjellaan, koska siellä on läsnä salattuna myös lopullisen haasteen asettaja.

Ehkä juuri siksi jännityskirjojen tylsintä antia onkin niiden lopetukset. Onhan ratkaisu välttämättä portti pois salaperäisyyden hallitsemasta maailmasta. Myöskään tässä suhteessa *Firenzen salaliitto* ei tuo tuota yllätystä. Kirjaa voi hyvin mielin suositella kaikille *Indiana Jones* –faneille sekä Dan Brownin kirjoista pitäneille. *Firenzen salaliitto* on täysverinen mysteerijännäri kikkoineen ja kliseineen, ja juuri sellaisena se tarjoaa viihtyisän illan kaikille kotisohvien arkeologeille.

Michael White: *Firenzen Salaliitto* (Gummerus 2008, suom. Tommi Uschanov)